

امور تحریر به ایچون فؤاد بک
وامور اداره ایچون آرتین افندی به
مراجعت اولنور.

مسکمزه موافق آثار قبول اولنور.
درج اولمایان اوراق اعاده اولماز.

مجله ادبیات

اداره خانه سی باب عالی جاده سنده
۵۲ نومرولی « شرکت مرتبیه »
مطبعه سیدر.

استانبول ایچون سنه لکی مطبعه دن
آلتمق شرطیه ۴۰ طشردلره پوسته
اجرتیه برابر ۶۰ غروشدرد.

نسخه سی ۱ غروش

پنجشنبه کونلری نشر اولنور ادبی، فنی و صناعی غزته در

نسخه سی ۱ غروش

وتدھیجی اولان نفاستندن باحث اولور ایدی. مثلاً «فلان یرده قاضی بیضاوینک شویله برنسخه سی وار. فلانک خطیدر. هند آبادیسی اوزرینه یازلمشدر. شویله مکمل تجلید ایدلمشدر. مؤخرآ برتغیر کورمش ایسه ده اکی بللی دکلدرد.» طرزنده بیان حال اید یلور ایدی. دها صوکره لری کتابک ماهیتندن بحث اولمغه باشلادی ایسه ده بحثک بودرجه سی دخی یالکز اوکتابک موضوعی بحث ایتمکدن عبارت قالدی. «مثلاً فلانجه افندی تاریخندن برکتاب یازمیش. فلانجه تاریخک برافدیغی یردن باشلایوب فلانجه زمانه قدر کلش. مأخذلری فلان وفلان کتاب ایمش.» درجه سنده برسوز سویلنور اولمش ایدی. آکلاشیلیوریا؟ بیلیوغرافیانک بودرجه سی ایچنه هنوز فکر انتقاد کیرمه مش ایدی.

شو «انتقاد» کلمه سی قلدن دوشور. دیکمزی کوزر کورمز «ها! ایشته بیلیو-غرافیا دیمک کتابلری انتقاد ایله مکدن عبادت ایمش.» استیخاله دوچار اولمالیدر. واقعا «انتقاد» دینلن شی بوکون بیلیوغرافیا دینلن علمک اسالاسیدر اما بیلیوغرافیا علمی انتقاددن عبارت دکلدرد. اولسه اولسه بوکا «انتقادلر انتقادی» دیه برتعریف یاپیله-بیلیر. مثلاً یکی برکتاب یازلمشدر. ولو سلم اسکی برکتاب اولمش. آنک حقنده بر «مقاله بیلیوغرافیه» یازیلجغی زمان اول بول اوکتاب حقنده ایدلمش اولان انتقادلر دخی کورولمیلیدر. صوکره وانتقادلرک دخی اوکتابی طائمش اولسی اوزرینه اوکتاب ناصل طائمش وباخصوص امثالی میاننده ناصل تمیز وتخیز ایتمش ایسه قارئاره آنی کوسترمه لیدر. فرض ایدیکزکه بر آدم بر فیزیک کتابی آلتی آرزوسنده در اما هانکی کتابی اله جغی بیلیور. ایشته بو آدمک محتاج اولدیغی معلوماتی ویره جک اولان مقاله - «مقاله بیلیوغرافیه» اولور. دیمک اولیورکه «انتقاد» یالکز برکتابی تدقیق ایله مکدر. بیلیوغرافیا ایسه برنوعدن اولان کتابلرک کافه سی ویاخود ویاخود بریوک قسمتی موقع تدقیق و تبعه چکوب انلر حقنده ایدلمش

بولان انتقاداتک خلاصه سندن چیقارلمش برحکم اوله رق اک اعلاسی خبر ویرمکدر. منتقد اولق ذاتاً مشکل برشی اولدیغی حالده بیلیوغراف اولق دها نه قدر مشکل اولدیغی قضیه سی بز سویله مکسزین قارئلر-منزک نظر اهمیتلری جلب ایدمیلیر ظننده یز. بزم ایچمزدده شمعی به قدر ایی کوتو منتقدلر کورلمش ایسه ده بیلیوغراف هیچ کورلمه مشدر. شمعی به قدر بویوله هان هیچ بر مقاله یازلمه مشدر. بلکه یازلمش ایسه بیله بزم مصادف نظر مطالعه من اولما مشدر. حتی ظن ایدمیلورزکه فرانسه زجه سی اوکرتمه مش اولان عثمانیلر ایچنده بین العلوم بویله بر علمک ده موجودیتندن خبردار اولانلر بیله موجود دکلدرد. اما شو کوچک مقاله جکک ایدم جکی دلالت اوزرینه بعدما ارباب علمک فکرلری بوجهته آقه جق اولور ایسه یقین وقتنده بازار هنر ومعرفت عثمانیه مزده بیلیوغرافیا ایچون دخی بردکانه کشاد اولی ویره جکفی محققاً امید ایلرز.

خاتمه مقاله اولدرق شونی دخی عرض ایدمیزکه:

بیلیوغرافیانک بر رکنی دخی تاریخ علومدر. علمک تاریخ عمومی مضبوط اولور ایسه بیلیوغرافیانک حصولی تیسر ایلش اولور. زیرا بر علمک نه زمان ایجاد اولمغه باشلایه رق آنک ترقیاتنه کیلرک نه صورتله خدمت ایتمش اولدقلری حکایه ایدیلور ایکن بالطبع اکا دار یازیلن کتابلردن دخی بحث اولنور. کتب مذکوریه برکره بوجهله تاریخ علومدن اوکرن آدم انلری جمع وتدقیق وتبعه دخی کیریشه جک اولور ایسه ایشته بیلیوغرافیا علمی ده وضع ایتمش اولور. سایه کالاتوایه جناب پادشاهیده پک آز زمان ظرفنده پک چوق شیلر یاپیله رق معارف عثمانیه نک جولانکاه ترقیسته عظیم بروسعت ویرلمشدر. انشاه تاریخ علوم و بیلیوغرافیا دخی امثال سائر کثیره سی کبی بونمتدن حصه لایقه سنه نائل اولور.

احمد مرصت

والده

دانیارقلی اندرسونک بره طریسی

اخلاقه، تربیه، معنویه خادم اولان کوزل، کوچک حکایه لر یازمغه مشهور دانیارقلی «آندرسون» نام ذاتک بو حکایه لری آوروپاده، آمریقادا او قدر شهرت بولمشدرکه تعریف اولنه ماز.

بو حکایه لرک مظهر اولدیغی رغبتک درجه سی نظرلرده تعیین ایدمیلک ایچون شمعی به قدر یکریمی ایکی لسانه ترجمه ایدلمش اولدیغی عرض ایتک کافیدر صانیرز.

بونلرک ترجمه به ترجمه سی مستشرقیندن اولوب نامی مملکتزده دخی طائمش اولان مادام دوبله دف «کنسار خانم» درعهده ایتمش ومحصول ترجمه لری اولان فقره آیه برطرفدن رساله مزه اهدا ایدلمش اولدیغندن درجی ایله ترین ستون ایدیورز:

بروالده چوجوغنک بشیکی یاننده اوتورمه قده ایدی. اولادینک اوله جکی قورقوسیه قلبی زیاده سیله مضطرب ایدی. چوجوغنک بکزی صرارمش، کوزلری قیامش اولوب شو بیچاره معصومه باقرق والده سنک قلبی آجی بر محزونیت ایله صقیلیور ایدی.

بردن بره قپو اورلای. نه باقسون؟ آتله اورتیلن یورغانه بکزی برشیته بوروغمش فقیر براختیار اوطیه کیردی. (بونوع اورتی انسانی صوغوقدن محافظه ایتزمی؟) ایشته آنک مقصدی بو ایدی چونکه قیش زیاده-سیله صوغوق واورتلق قار، وبوز ایله قیامش اولوب شدتلی وکسکین برروزکار انسانک یوزینه اورمقده ایدی. اختیارک صوغوقدن تیرمه سی کوروب (چوجوغنک بو آنده اویقویه دالمش اولسندن استفاده ایله) والده مسافر ایچون بردستی آربه صوبی تولدیروب ایصتق اوزره صوبایه قویندی. اختیار ایسه بوآشاده بشیکک یاننه اوتوروب چوجوغنی صاللامغه باشلادی. والده سی یاننده کی صندالیه اوزرینه یورغون برحاله

دوشهرك خسته چو جوغك يوزينه كوزلرني ديكدي. راحتسزلق ايله اغر نفسني ديكليه. رك الندن طوتدي.

اختياره متوجهاً ديدى كه: «اولادمدن محروم قالم اوله دكلى؟ الله تعالى آنى بندن آلاز يا؟»

اختيار قيفاتنه كيرمش اولان اجل غريب برطور ايله باشنى صالادى. بواشارت هم «اوت»، هم ده «يوق» معناسنده آكلا- شيله بيلور ايدى. والده باشنى اكدي. كوز ياشلري يانقلرنندن دوكلور ايدى. . . . زواللى قادين اوچ كچه و اوچ كون كوزلرني قيامه مش اولديغندن باشى يواش يواش اغر لاشوب بردقيقه قدر او يوشدى . . . بعتة صوغوقدن تيره يوب او ياندى.

— آمان بونه در؟ ديه باغردى اختيار نابديد اولدى. چو جوغى ده برابر كوتوردى. كوشده بولنان اسكى ساعتك زنجيرى برغريب صدا ايله بوشانوب اوجنده كى اغر قورشون طوبى يره اوردى. . . بات! ساعت طوردي.

زواللى والده اودن ديشارى فرلايوب يوكسك برس ايله چو جوغنى چاغرمغه باشلادى. سياهلر كيش قار اوستنده اوتوران برقادين والديه ديدى:

— اجل اويكى زيارت ايله دى. انك چو جوغك ايله برابر غائب اولديغنى كوردم روزكاردن چابق كيدر وركره آلدیغنى هيچ بروقت اعاده ايتمز.

والده — سويله بكا هانكى يولدن كيتدى. يالكز يولنى كوستر بن انى مطلقا بولورم.

قادين — كيتديكى يري بيلور ايسه مده چو جوغكه سويلديكك نينيلرى بكاده سويله- مينجه سكا برسوز بيله ديم. نينى پي پك چوق سورم. بن كچه يم. چوق كره لر سنى ديكه دم وسويلر ايكن اغلاديغنى كوردم.

والده — سكا هپسنى سويلرم. فقط شمدى بنى توقيف ايمه. اجلك ارقه سندن قوشوب چو جوغنى بولايم! كچه سكوت ايتدى. والده كال حزن

ايله اغلايوب اللرينى اوغوشديره رق هپ بيلديكى نينيلرى سويلدى.

نهايت كچه اغزىنى اجوب ديدى كه:

— صاغ طرفه كيت. اورمانه كير. اجل چو جوغكى اورايه كوتوردى. والده سرغله كيتدى. اورمانك اورتاسنده كى يوله قدر يوريبوب اوراده طوردي. «شمدى نره كيتلى؟» ديه صوردي. پراقسز، چيچكسز، چيرچيلاق آردچ ديكنى او كنده بولنيور ايدى. قيش پك صوغوق اولديغندن چالى ده بوز ايچنده طونمش طوربور ايدى. زواللى والده صوردي: «چو جوغنى كوتورن اجل بورادن كچدى؟»

چالى جواباً ديدى:

— اوت كچدى. فقط سن سينه نك اوستنده قلبك ياننده بنى ايصمز ايسه نك نره كيتديكى سويلم. بن طونوب بستيون بوز ايچنده هلاك اولق اوزره يم. بكا مرحمت ايله. «والده چالى شيدله قوجاقلادى. كسكين ديكنلرى وجودينه صوقيلوب سينه- سندن قان طامله لرى اقغه باشلادى. بوكا قارشى قيش كچه سنك صوغوغنه رغماً چالى يشيلاوب چيچكلر ايله مزين اولدى. مكدرد اولان والده نك قلبكاهى نه قدر صيحاقدرد! آردچ ديكنى اكا يولى كوستردى.

بو يول والديه بيوك بر كوك كنارينه كتوردى. هيچ بر يره نه كمي نه ده صاندا ل كورنيور ايدى. كول خفيفجه بوز ايله اورتلش ايدى. بوز انك ثقلته طايانه يوب ويانان كچمسنه مانع ايدى. بونكله برابر زياده سييله درين ايدى. مع مافيه چو جوغنى بولق ايستر ايسه مطلق كولى كچملى ايدى. بچاره قادين كوك بتون صوينى ايچمك نيتيله يره قدر اكلىدى. بو تصور انسان ايچون هر نه قدر ممكن دكل ايسه ده والده هجره يه اينانيور ايدى.

بردن يره كول انسان سسييله اكا سويلدى: — خير! بو ياديدنگ فائده ايتمز. هايدى! سنكله بر شرط ايدم. اينجو طوپلامق عا- دمدر. دوغرو سنى سويليم، كوزلرك كى صافى وخالص اينجولر هنوز كورمدم.

اكر ايچمه كوز ياشلرى دوكر ايكن شو كوزلرني فدا ايتمكه راضى ايسه بن سنى اوتنه كى ساحله كوتوريم. اوراده بيوك برليونلق واردر كه ايچنده اجل فدانلرني بيوتير. هر برفدان انسان جانيدر!

والده جواباً ديدى كه: — آه! چو جوغنى بولق ايچون ويرمه- ديكم شى وارمى؟

ديوب آغلامغه باشلادى. تا كوزلرك كولك دينه دوشنجيه قدر آغلاىدى. ايكي كوزى كوزل اينجويه تحول ايتدى. كول او آند والديه قالدروب بر آند اوتنه كى ساحله نقل ايله قوجامان غريب الشكل بر قوناغك او كنه وضع ايتدى. بوقوناغك نه اولديغنى آكلامق كوچ ايدى: مغاره لر ايله طول، چاليلر ايله اورتلش برطاغنى در، ياخود بيوك بر بنامى در؟ هر حاله بچاره والده كوزلرنندن محروم قالدیغندن هيچ برشى كورميور ايدى.

— چو جوغنى كوتوره ش اولان اجل نرده بوله بيليرم؟ ديه صوردي.

فدانلره باقان اختيار باغچوان قاريى جواباً ديدى كه:

— هنوز عودت ايله مه مشدر. فقط سن بورايه نه وجهله كلك؟ سكا كيم يولى كوستردى؟

والده — جناب حق! او بكا مرحمت ايتدى. سن ده بكا مرحمت ايله. سويله بكا اولادى نرده آرامالى يم؟

قارى — بن نه بيله يم! بوندن ماعدا سن كورسين. بو كچه پك چوق چيچك و آغاج صولمشدر.

اجل آنلرى يكيدين ديكمك اوزره برازدن كله جك. معلوم آهرا انسانك كندى صفتنه كوره كندى حيات اغاجى ويا كندى چيچكى واردر. خارجا آنلر باياغى فدانلره بكررلر اما هر برى ايچنده بر روح واردر. چو جقرك روحى ده واردر. بتون فدانلره ياقلاشوب بلكه چو جوغك قلبى طانيه- بيلورسك.

اكر بوندن صوكره نه ياقملنگ لازم

کله چکني سکا تعريف ايدر ايسم بکا نه مکافات ویررسین؟

والده — مع التأسف سکا ویره جک هیچ برشیم یوقدر اما سنک ایچون دنیاک نهایتنه قدر گیتکه راضی بم.

قاری — اوقدر اوزاق یرده آرایه جق شیم یوقدر . سن بکا اوزون سیاه صاچکی ویر . نه قدر کوزل اولدیغنی بیلیرسین . بن ايسه کوزل صاچی سوهرم . آنلره مبدلاً سکا بنم قیر صاچی ویررم . البته صاچمن لقدن اولادر .
والده — یالکز بونمی ایسته یورسین؟

سکا مع الممنونه صاچی ویررم .

بوسوزلره اختیار قادینک قیر صاچنه

بدل کوزل سیاه صاچی ویردی . بوندن

صوکره قاری آنی بیوک بر لیونلغه ادخال

ایتدی . اوراده قاره قاریشیق حسابسن

چیچکلر ایله آغاجلر بیومکده ایدی . هر

طرفده جام قاپاقلری آلتده نازک سنبللر ،

دیگر طرفده بیوک مطنطن شقاقلر بولنیور

ایدی . دکر قدانلرندن یعضیسی تازه وقوی ،

دیگرلری همان چوریمش اوله رق صوییلانلری

ایله باغلانیلش ، سیاه یتکچ پنچلرله صیقلش

اولدیغنی کورینیور ایدی . همده مایدانوس

قووقلی انه سون وار ایدی . هر آغاج ، هر

چیچک کندهینه مخصوص آدی وار ایدی .

هر چیچک ، هر آغاج ، کچمشده برانسان روحی

ایدی . فقط بوانسانلر بتون دنیاده متنشر

ایمشلر . بعضیلری چینده ، بعضیلری غرو-

سئلانده یاشامشلر . بونکله برابر کوچک

ساقسیرده بیوین بیوک آغاجلر بولنیور

ایدی . یری پک طار اولدیغندن ساقسیلری

همان پاتلامق اوزره ایدی . بوکا قارشى پک

چوق کوچک اهمیتسنر چیچکار وار ایدی که

سمیز سیاه طوبراقده یوصون ایله احاطه

اولوب بیومکده ایدیلر . بونلره دقتله باقمده

اولدیغنی اشکار ایدی .

بچاره والده چیچکلرک اک کوچکنه

بیله اکیلوب هر چیچک قلبی اورمه سنی

دیکیلوردی . نهایت میلیونلرجه چیچکلر ارا-

سنده چوغنک قلبی طانیدی .

— ایشته بوراده ! » دیه الینی کوچک

ماوی مینه چیچکنه دوغرو اوزاتدی .

اختیار قاری باغیره رق دیدی :

— ساقین چیچک دو قونعه ! یاننده دور .

اجل کلدیکی زمان آنی شو چیچکی یرندن

قوپارمه سندن منع ایتکه چالیش . سنی دیکله-

منز ايسه بشقه چیچکلردن بعضیلرینی قوپار-

مق ایله انی تخويف ایت . اجل بوندن قور-

قاجق چونکه او هر چیچک ایچون الله تعالی دن

مسئولدر . الله امر ایتمز ايسه هیچ بر چیچک

قوپارلما می در .

بو آنده بغته بوز کی صوغوق برروز-

کار اسدی . والده اجلک ظهور ایتدیکی

آکلادی . اجل اکا صوردی :

— سن بورانک یولنی نصل بولدرک؟ بندن

اول نصل یتیشه بیلدرک ؟

— بن والدهیم . دیه جواب ویردی .

اجل سرعته اوزون النی کوچک

نازک ماوی چیچک طوغری اوزاتدی ايسده

والده چیچکی ایکی ایله چابق مدافعه ایدوب

هیچ بر پیراغنی بیله انیچیتدی . او آنده اجل

الری اوستنه اوفلدی . اجلک نفسی

شمال روزکارندن صوغوش اولدیغیچون

والدهنک الری قوتسنر دوشدیلر .

اجل — بنمله مجادله ایتکمى ادعا ایدورسک؟

والده — فقط الله سندن قوتلیدر .

اجل — بن انحق اللهک امرینه

اطاعت ایدورم . بن اللهک یخوانیم .

چیچکلرینی واغاجلرینی الوب انلری مجهول

اولان ستمده بولنان جنت رضوانه دیکرم

قسط اور رضوانه نه وجهله بیودکلرینی

واوراده نه یابلدیغنه دار سکا تفصیلات

ویرمه که حقم یوقدر .

والده — بکا اولادمی اعاده ایت! دیه

اغلایه رق یالواردقندن صکره آپ آنسزین

الریله ایکی کوزل چیچک قاهره علاوه

ایتدی که : « او حالده هپ چیچکلرینی

قوپارم . ارتق امیدم کسلدی مأیوس اولدم!

اجل — ساقین چیچکلره طوقونمه .

بدبخت اولدیغیزی سویلکله برابر دیگر

والدهی بدبخت ایتکه چالشیورسین !

والده — بونصل سوز دیگر والدهلرک

بدبختلکنک سبی اوله بیلورمیم؟ دیه بچاره قادین

در حال چیچکلری اللرندن براقدی .

اجل دوام ایدوب :

— اشته کوزلرک . بن انلری کولدن

چیقاردم . انلرک پارلتیسنی کوردیکم زمان

سنک اولدقلرینی بیلیور ایدم . اشته کوز-

لریکی آل . انلر شمعی اولکندن صافی

اولدیار . کل شودرین قویویه باق! قوپارقه

ایستدیکک چیچکلرک اسملرینی سویله جکم

زمان سن بتون استقباللرینی وبتون دنیوی

عمرلرینی کوره جکسین . اشته محو ایتک

ایستدیکک شیلری کور !

والده قویونک دینه باقدی . بریسنک

عمری دنیا ایچون بیوک نعمت اولوب اطرا-

فنده بولنانلره نه قدر سعادت و مسرت نشر

ایتمی کورمک لذتلی ایدی . دیکرک عمرینه باقوب

کدر ، احتیاج ، بلا و المدن بشقه برشی کورمدی .

اجل اکا خطاباً : ایکی طالعه اللهک

امریدر . اکلا دکى؟

والده عجله ایله صوردی : ایکی چیچک

هانکیسی مسعود و هانکیسی بدبختدر؟

اجل — بوکا دار برشی دیمم . فقط

یتلش اول که بریسنک طالعه کندی چو-

جوغنک طالعی کوردک .

والده برنداء خوف ایله صوردی :

چو جوغنک طالعی هانکیسی ایدی؟

سویله بکا . معصومی قورتار! بتون بوبلادن

چو جوغنمی قورتار! اولسنه بیله راضیم .

اللهک ملکوتنه انی کوتورا کوز یاشلریمی ،

استرحامی ، وهپ یابدقلریمی اونوت! دیدی .

اجل — بن سنی آرتق آکلا یه میورم .

سنک چو جوغنکی سکا اعاده ایتدی می یوقسه

غیر معلوم مملکت کتورتورمه می می ایستورسک؟

والده دیز اوستی چوکوب .

— امان یارب! مقدس امریکه مغایر

اولان شی یالواردیغ زمان دعای قبول ایت!

یعنی دیکله ! . . . دیه استرحامده بولنوب

والده کمال تسلیمیتله باشی اکدی . . . اجل ده

چو جوغنی آوب غیر معلوم سته کوتوردی .

شرکت مرتبه مطبعه سی مدبری : آرین